

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา เรื่องหน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนม่วงสามสิบอัมพวันวิทยา โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es)

พนิตสุภา ขุนบุญ¹ สุนทร ชัยปายาง^{2*}

¹ สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

² สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

* ผู้ประพันธ์บรรณกิจ, อีเมล: sunate.ch@ubru.ac.th

ข้อมูลบทความ

บทความวิจัย

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; สังคมศึกษา; หน้าที่ชาวพุทธ; วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้

วันที่รับบทความ: 9 สิงหาคม 2025

วันที่แก้ไข: 31 มกราคม 2568

วันที่ตอบรับตีพิมพ์: 8 กุมภาพันธ์ 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน วิชาสังคมศึกษา เรื่องหน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนม่วงสามสิบอัมพวันวิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es) ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 358 คน ตัวอย่างนักเรียนจำนวน 39 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระการเรียนรู้ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ จำนวน 3 แผน แผนละ 50 นาที แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การเป็นชาวพุทธที่ดีตามหลักทศ 6 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ แผน การจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การเข้าใจในกิจของพระภิกษุ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละมาตรฐาน ผลการศึกษาวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบสืบเสาะ หาความรู้ (5Es) หลังเรียนดีกว่าก่อนเรียน และ 2) นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es) มีคะแนนพัฒนาการเพิ่มขึ้น

Development of learning achievement in Social Studies on the topic of Buddhist duties of Mathayom 4/2 students at Muang Samsib Amphawan Witthaya School using the inquiry-based learning method (5Es)

Phanitsupa Chuboon¹ Sunate Chaipayang^{2*}

¹ Social Studies Program, Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

² Social Studies Program, Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

* Corresponding author Email: sunate.ch@ubru.ac.th

ARTICLE INFO

Research Article

Keywords: learning achievement; Social Studies; Buddhist duties; inquiry-based learning method

Received: 9 August 2025

Revised: 31 January 2025

Accepted: 8 February 2025

ABSTRACT

This research aimed to develop academic achievement and to compare academic achievement before and after studying Social Studies: The duties of Buddhists of Mathayom 4 students at Muang Samsib Amphawan Witthaya School, under the Office of the Secondary Education Service Area, Ubon Ratchathani, Amnat Charoen, by using the inquiry-based teaching method (5Es). The population was 358 Mathayom 4 students in the first semester of the academic year 2023. The sample of students was 39 people. The instruments used in this research consisted of 3 learning plans, Social Studies, Religion and Culture, Religion, Morality and Ethics, on the duties of Buddhists, 50 minutes per plan: Learning Plan 1: Being a Good Buddhist According to the Principles of the 6 Directions; Learning Plan 2: Acting as a Buddhist; Learning Plan 3: Understanding the Activities of Monks; 20-question multiple-choice learning achievement test on the duties of Buddhists. The statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, and standard percentage. The research results found that 1) the academic achievement of students who studied using the inquiry-based teaching method (5Es) was better after studying than before studying, and 2) the students who studied using the inquiry-based teaching method (5Es) had higher development scores.

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระที่จัดการเรียนรู้เน้นในเรื่องพฤติกรรมของคนและสิ่งแวดล้อม สาระที่จัดการเรียนรู้ในกลุ่มนี้ประกอบด้วย 5 สาระ คือ สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ 3 ทั้ง 5 สาระมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตในสังคม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้ถึงปัญหาของสังคมที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในสภาพปัจจุบันเพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงสภาพความเป็นไปที่แท้จริงของสังคม บทบาทของ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่สำคัญคือการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและหวังว่าผู้เรียนได้เข้าใจถึงสมาชิกและกำลังที่ดีของสังคม (กรมวิชาการ, 2544)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และได้ผลสำเร็จตามหลักสูตรนั้น ครูผู้สอนต้องใช้เทคนิคและกลวิธีในการสอนโดยการนำสื่อเข้ามาช่วยในการสอน ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่จะกระตุ้นให้นักเรียนสนใจ และเอาใจใส่ต่อบทเรียน อีกทั้งช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในบทเรียนยิ่งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้า ทางวิทยาการ เป็นการสร้างกลยุทธ์ใหม่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคมไทย ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขัน และมีส่วนร่วมมือกันอย่างสร้างสรรค์ ในสังคมโลก การจัดการเรียนการสอนต้องให้เด็กมีความสนุกสนานและเพลิดเพลิน ในการเรียนรู้ เปรียบเสมือนวิธีสร้างกำลังใจ ผู้สอนต้องปรับปรุงกระบวนการสอนของตน ผู้สอนทุกคนต้องออกแบบจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544)

ปัจจุบันการเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมยังประสบปัญหาในการสอน โดยเฉพาะสาระพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสาระที่มีเนื้อหากว้าง เช่น ประวัติศาสตร์ของแต่ละศาสนา หลักธรรม คำสอนในศาสนาที่ตนเองนับถือ และหลักธรรมในศาสนาอื่น ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา อุบาสก อุบาสิกา และชาวพุทธตัวอย่าง รวมไปถึงเรื่องของการปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดี และการอยู่รวมกันกับศาสนาอื่น จึงทำให้จัดการเรียนการสอนในลักษณะบรรยายเป็นส่วนใหญ่

จากประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในบทเรียน สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ที่ผ่านมานักเรียนต้องเรียนเนื้อหาสาระมากมาย ซ้ำซ้อน เป็นเรื่องที่ยากต่อการทำความเข้าใจสำหรับนักเรียนในปัจจุบัน อีกทั้งไม่ทำให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดในการเรียนรู้ ส่งผลให้นักเรียนขาดการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ไม่สามารถเห็นความสำคัญและประโยชน์ต่อการเรียนได้ จึงเกิดความ

เป้าหมายต่อการเรียนรู้ ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน และส่งผลให้ได้รับความรู้ในเนื้อหาบทเรียนได้ไม่เต็มที่ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ดังนั้น ผู้สอนจึงควรปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ เรียนรู้ได้ด้วยตนเองและจากกลุ่มที่ทำงานร่วมกัน สามารถ สร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง เกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสูงขึ้น ครูผู้สอนจึงได้ใช้รูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es) ในการแก้ปัญหา

บทความวิจัยนี้จะนำเสนอผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องหน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนม่วงสามสิบอัมพวันวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยใช้รูปแบบการสอน แบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es) ในการแก้ปัญหา ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่าการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น โดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้อที่มีประสิทธิภาพ มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา เรื่องหน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนม่วงสามสิบอัมพวันวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es)
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน วิชาสังคมศึกษา เรื่องหน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนม่วงสามสิบอัมพวันวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยใช้วิธีการสอน แบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es)

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 358 คน ตัวอย่างนักเรียน จากกลุ่มประชากร 39 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระการเรียนรู้ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ จำนวน 3 แผน แผนละ 50 นาที แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การเป็นชาวพุทธที่ดีตามหลักทศ 6 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การเข้าใจในกิจของพระภิกษุ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละมาตรฐาน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es)

2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาเรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

4. ระยะเวลาในการวิจัย

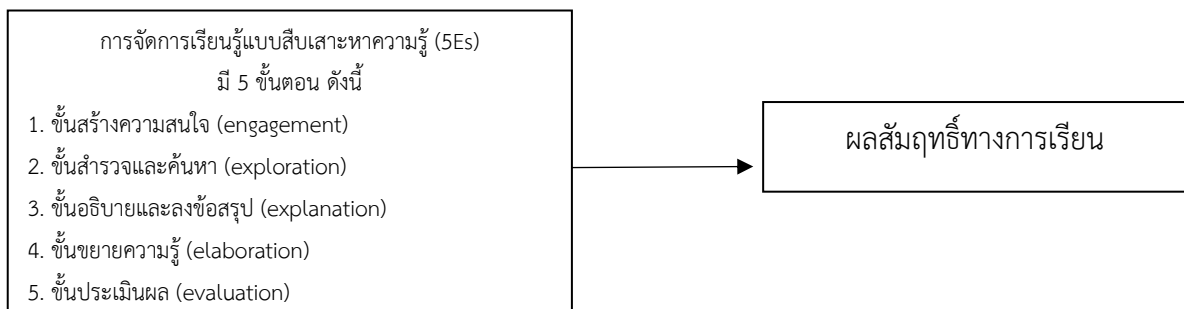
การศึกษาค้นคว้าทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โดยใช้เวลาทำการทดลองเป็นเวลา 3 คาบ ๆ ละ 50 นาที เป็นเวลา 2 สัปดาห์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยยึดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา เรื่องหน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนม่วงสามสิบอัมพวันวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es)

3.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน วิชาสังคมศึกษา เรื่องหน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนม่วงสามสิบอัมพวันวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยใช้วิธีการสอน แบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งหมด จำนวน 39 คน เข้าสอบ 39 คน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้วิจัยได้นำการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา เรื่องหน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนม่วงสามสิบอัมพวันวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es) โดยทำการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้นำคะแนนทั้งก่อนและหลังการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้ง 39 คน มาวิเคราะห์ด้วยสถิติ t-test (Dependent) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน วิชาสังคมศึกษา เรื่องหน้าที่ชาวพุทธ โรงเรียนม่วงสามสิบอัมพวันวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es)

คนที่	คะแนน ก่อนเรียน (15คะแนน) (X)	ร้อยละ	คะแนน หลังเรียน (15คะแนน) (Y)	ร้อยละ	คะแนน ความ แตกต่าง	ร้อยละ
1.	6	40.00	14	93.33	+8	53.33
2.	5	33.33	13	86.67	+8	53.33
3.	5	33.33	13	86.67	+8	53.33
4.	4	26.67	11	73.33	+7	46.67
5.	6	40.00	13	86.67	+7	46.67
6.	5	33.33	13	86.67	+8	53.33
7.	5	33.33	12	80.00	+7	46.67
8.	6	40.00	12	80.00	+6	40.00
9.	7	46.67	14	93.33	+7	46.67
10.	4	26.67	13	86.67	+9	60.00
11.	5	33.33	15	100.00	+10	66.67
12.	6	40.00	13	86.67	+7	46.67
13.	7	46.67	15	100.00	+8	53.33
14.	5	33.33	13	86.67	+6	53.33
15.	4	26.67	15	100.00	+11	73.33
16.	3	20.00	15	100.00	+12	80.00
17.	6	40.00	14	93.33	+8	53.33
18.	6	40.00	14	93.33	+7	53.33

คนที่	คะแนน ก่อนเรียน (15คะแนน) (X)	ร้อยละ	คะแนน หลังเรียน (15คะแนน) (Y)	ร้อยละ	คะแนน ความ แตกต่าง	ร้อยละ
19.	5	33.33	13	86.67	+8	53.33
20.	5	33.33	10	66.67	+5	33.33
21.	4	26.67	12	80.00	+8	53.33
22.	3	20.00	11	73.33	+8	53.33
23.	5	33.33	13	86.67	+8	53.33
24.	4	26.67	14	93.33	+10	66.67
25.	5	33.33	15	100.00	+10	66.67
26.	6	40.00	14	93.33	+8	53.33
27.	4	26.67	14	93.33	+10	66.67
28.	3	20.00	12	80.00	+9	60.00
29.	5	33.33	13	86.67	+8	53.33
30.	4	26.67	12	80.00	+8	53.33
31.	6	40.00	14	93.33	+8	53.33
32.	5	33.33	13	86.67	+8	53.33
33.	5	33.33	13	86.67	+8	53.33
34.	5	33.33	15	100.00	+10	66.67
35.	6	40.00	15	100.00	+9	60.00
36.	4	26.67	14	93.33	+10	66.67
37.	5	33.33	13	86.67	+8	53.33
38.	6	40.00	14	93.33	+8	53.33
39.	4	26.67	13	86.67	+9	60.00
ค่าเฉลี่ย	4.97	28.74	13.31	76.89	7.22	48.15

ตารางที่ 1 พบว่า โดยภาพรวมคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 28.74 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 76.89 ร้อยละของคะแนนพัฒนาการเป็น 48.15 ซึ่งมีพัฒนาการอยู่ในระดับสูงมาก จากการเรียนรู้โดย ใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es) สูงขึ้น

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ (5Es)

ผลการทดสอบ	ค่าเฉลี่ย	SD.
ก่อนเรียน	28.74	1.01
หลังเรียน	76.89	1.22

2. ผลการวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา เรื่องหน้าที่ชาวพุทธ โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es)

ผลการวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนม่วงสามสิบ อัมพวันวิทยา ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา เรื่องหน้าที่ชาวพุทธ โดยใช้วิธีการสอน แบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 10 รายการ ผลการประเมิน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 3 ผลการวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 ที่มีต่อการเรียนการรู้ วิชาสังคมศึกษา เรื่องหน้าที่ชาวพุทธ โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es)

ที่	รายการประเมิน	Mean (X̄)	S.D.	แปลผล
1.	เนื้อหาที่มีความน่าสนใจ	4.95	0.223	มากที่สุด
2.	เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของนักเรียน	4.87	0.409	มากที่สุด
3.	รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมน่าสนใจ	4.85	0.431	มากที่สุด
4.	กิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.82	0.388	มากที่สุด
5.	กิจกรรมการเรียนรู้ไม่สับสน เป็นไปตามลำดับขั้นตอน	4.87	0.338	มากที่สุด
6.	มีเอกสารและสื่อประกอบในการเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.64	0.584	มากที่สุด
7.	ความเป็นกันเองระหว่างผู้สอนกับนักเรียน	4.82	0.388	มากที่สุด
8.	บุคลิกภาพโดยรวมของผู้สอน	4.87	0.338	มากที่สุด
9.	นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนและกระตือรือร้นในการเรียนรู้	4.84	0.356	มากที่สุด
10.	นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่	4.77	0.426	มากที่สุด
รวม		4.83	0.064	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 ที่มีต่อการเรียน การรู้วิชา สังคมศึกษา เรื่องหน้าที่ชาวพุทธ โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกคือ เนื้อหาที่น่าสนใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$) รองลงมาลำดับที่ 2 มี 3 ข้อคือ เนื้อหาเหมาะสมกับระดับ ความรู้ความสามารถของนักเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ไม่สับสน เป็นไปตามลำดับขั้นตอน บุคลิกภาพโดยรวม ของผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$) และลำดับที่ 3 รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความ เหมาะสม น่าสนใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$) ตามลำดับ

กล่าวโดยสรุป ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา เรื่องหน้าที่ชาวพุทธ ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนม่วงสามสิบอัมพวันวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยใช้วิธีการสอน แบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es) พบว่านักเรียน มีผล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นเมื่อเทียบกับเกณฑ์การผ่านที่ร้อยละ 70 และ เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนก่อนเรียน และหลังเรียน วิชาสังคมศึกษาเรื่องหน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนม่วงสามสิบอัมพวันวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es) พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมากกว่าก่อนเรียนโดยมี คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 28.74 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 76.89 ร้อยละของคะแนนพัฒนาการ เป็น 48.15

อภิปรายผลการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนม่วงสามสิบอัมพวันวิทยา ที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบสืบ เสาะหาความรู้ (5Es) เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ พบว่า

1. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา เรื่องหน้าที่ชาวพุทธ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนม่วงสามสิบอัมพวันวิทยา โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นเมื่อเทียบกับเกณฑ์การผ่านที่ร้อยละ 70 ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้อง งานวิจัยของพระอนันตศักดิ์ กุศลจิตโต, ธงไชย สุขแสง, สิริพัฒน์ ลาภจิตร, และ อิทธิวัตร ศรีสมบัติ (2567) ที่ ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องศาสนพิธี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้เรื่องศาสนพิธี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning นักเรียนมีพัฒนาการที่ดี มีความรับผิดชอบ รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น มีระเบียบวินัย ตั้งใจเรียน มีเหตุผล รู้จักวินิจฉัยไตร่ตรอง และวิเคราะห์ ส่วนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) การ ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก (=3.86) และการวิจัยของจิรวัดน์ สุขไสย ศิริประภา พุทธิกุล และ ปริญญ์ ทองสอน (2564) เรื่อง การพัฒนา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เกมตามแนวการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนโดยใช้เกมตามแนวการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ร้อยละ 70 3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนโดยใช้เกมตามแนวการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน มีเจตคติต่อการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมากกว่าก่อนเรียนโดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 28.74 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 76.89 ร้อยละของคะแนนพัฒนาการเป็น 48.15 แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es) เป็นวิธี การสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es) เป็นรูปแบบของการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้ โดยการแสวงหาและศึกษาค้นคว้าเพื่อสร้างองค์ความรู้ของตนเอง ซึ่งมีครูผู้สอนคอยอำนวยความสะดวกและสนับสนุน ทำให้ผู้เรียนสามารถค้นพบความรู้หรือแนวทางแก้ปัญหาได้ด้วยตัวเอง ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของวรวิทย์ ประทีป ณ ถลาง ประพันธ์ ขจัดภัย ยงยุทธ จันทิมา และนพพร ศุภวารังกุล (2564) ที่ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบการพัฒนามารยาทไทยสำหรับนักเรียน (EQFS Model) ผลการวิจัย พบว่า 1.ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องมารยาทชาวพุทธของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ EQFS Model หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ EQFS Model โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ในขณะที่พระวิทยา ขนชัยภูมิ และ ธนกฤต รชตะศิริกุล (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา โดยใช้ทักษะ กระบวนการกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง “พุทธสาวก พุทธสาวิกา” ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ทักษะ กระบวนการกลุ่ม การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) มีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.62, S.D. = 0.54)

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. การนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es) มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนและนักเรียนจะต้องเตรียมความพร้อม โดยครูจะต้องชี้แจงกับนักเรียนก่อน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเข้าใจรูปแบบการเรียนรู้และครูผู้สอนจะต้องมีการวางแผน การจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่จะสอน การจัดกิจกรรม สภาพแวดล้อม วัสดุอุปกรณ์และสื่อต่าง ๆ

2. ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es) ครูควรติดตามการศึกษาค้นคว้าเนื้อหาความรู้ที่ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาล่วงหน้าด้วย เพื่อให้นักเรียนมีความพร้อมที่จะทำกิจกรรมในห้องเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542*. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551*. โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- จิรวัดน์ สุขไสย, ศิริประภา พงศ์ทิฏล, ปริญญา ทองสอน. (2564). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เกมตามแนวการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 23(3), 92-102.
- นรรัชต์ ฝั้นเขียว. (2563). *การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (The 5 E's of Inquiry-Based Learning)*. <https://www.truelookpanya.com/blog/content/82385/-blog-teamet>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 4). สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร*. ชมรมเด็ก.
- ประวัติโรงเรียนม่วงสามสิบอัมพวันวิทยา. (2564). https://data.boppobec.info/web/index_view_history.php?School_ID= 1034711140&page=history.
- พระวิทยา ขนชัยภูมิ และ ธนภุต รชตะศิริกุล. (2565). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาโดยใช้ทักษะ กระบวนการกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร*, 5(3), 76-88.
- พระอนันตศักดิ์ กุศลจิตโต, ธงไชย สุขแสง, สิริพัฒน์ ลาภจิตร, และ อิทธิวัตร ศรีสมบัติ. (2567). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องศาสนพิธี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning. *วารสารวามญองแหรงพุทธศาสตรปริทรรศน์*, 11(1), 115-128.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สุวีริยาสาส์น.
- วรวิทย์ ประทีป ณ ถลาง, ประพันธ์ ขจัดภัย ยงยุทธ์ จันทิมา นวพรรษ ศุภวารางกุล. (2564). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบการพัฒนามารยาทไทยสำหรับนักเรียน (EQFS Model). *ครุสภาวิทยาจารย์*, 2(3), 89-100.